

BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ VE ARAŞTIRMALARI DERGİSİ BANU Journal of Health Science and Research

DOI: 10.46413/boneyusbad.1197270

Özgün Araştırma / Original Research

Gençlik Merkezi Faaliyetlerine Katılan 18-29 Yaş Gençlerde Serbest Zaman Tatmin Düzeyinin Sosyal Sorun Çözme Becerileri ile İlişkisi*

Relationship Between the Level of Leisure Time Satisfaction and Social Problem-Solving Skills Among 18-29-Year-Old Young People Participating in Youth Center Activities

Turhan ARSLAN¹ Kevser TARI SELÇUK²

¹ Doktora Öğrencisi,
Yalova Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim
Enstitüsü, Yalova

² Doç. Dr., Bandırma
Onyedi Eylül Üniversitesi
Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Beslenme ve
Diyetetik Bölümü,
Balıkesir

Sorumlu yazar /
Corresponding author:

Turhan ARSLAN
turhan.arslan.006@gmail.com
m

Geliş tarihi / Date of
receipt: 31.10.2022

Kabul tarihi / Date of
acceptance: 08.12.2022

Atf / Citation: Arslan,
T., Tari Selçuk, K.
(2023). Gençlik Merkezi
faaliyetlerine katılan 18-
29 yaş gençlerde serbest
zaman tatmin düzeyinin
sosyal sorun çözme
becerileri ile ilişkisi.
BANU Sağlık Bilimleri ve
Araştırmaları Dergisi.
5(1), 22-31. doi:
10.46413/
boneyusbad.1197270

*Bu araştırma Bandırma
Onyedi Eylül
Üniversitesi Sağlık
Bilimleri Enstitüsü,
Sosyal Hizmet Anabilim
Dalında kabul edilmiş
olan yüksek lisans
tezinden üretilmiştir.

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada gençlik merkezi faaliyetlerine katılan 18-29 yaş gençlerde serbest zaman tatmin düzeyinin sosyal sorun çözme becerileri ile ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Tanımlayıcı tipteki araştırma Alanya Gençlik Merkezi faaliyetlerine katılan 264 genç bireyle yürütülmüştür. Veriler araştırmacı tarafından Tanıtıcı Bilgi Formu, Serbest Zaman Tatmin Ölçeği, Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği, Sosyal Problem Çözme Envanteri-Kısa Formun yer aldığı anket kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanmıştır. Veri analizinde sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, Student's t testi, tek yönlü Varyans analizi, Mann Whitney U, Kruskall Wallis H testi, Pearson korelasyon ve doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Gençlerin Serbest Zaman Tatmini ve Sosyal Problem Çözme Envanteri puan ortalamaları sırasıyla 3.71 ± 0.69 , 60.59 ± 13.56 'dır. Çok değişkenli doğrusal regresyon analizine göre serbest zaman tatmininin ($\beta=0.299$, $p<0.05$) sosyal sorun çözme becerilerinin pozitif öngördürücüsü olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Serbest zaman tatmini arttıkça sosyal sorun çözme becerileri de artmaktadır. Sosyal sorun çözme becerilerinin artırılmasına yönelik sosyal hizmet girişimlerinin planlanması önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: Serbest zaman aktiviteleri, Serbest zaman tatmini, Sosyal destek, Sosyal sorun çözme becerisi

ABSTRACT

Aim: This study was aimed at investigating the relationship between the leisure time satisfaction level and social problem-solving skills in 18-29-year-old young people who participated in youth center activities.

Material and Method: This descriptive study was conducted with 264 young people who participated in Alanya Youth Center activities. The study data were collected by the researcher using the face-to-face interview method with a questionnaire including the Descriptive Information Form, Leisure Time Satisfaction Scale, Multidimensional Scale of Perceived Social Support, and Social Problem-Solving Inventory Revised-Short Form. Numbers, percentages, mean, standard deviation, Students t test, one-way analysis of variance (ANOVA), Mann Whitney U test, Kruskall Wallis H test, Pearson correlation and linear regression analysis were used to analyze the data.

Results: The mean scores the participants obtained from the Leisure Time Satisfaction Scale and Social Problem-Solving Inventory Revised-Short Form were 3.71 ± 0.69 and 60.59 ± 13.56 respectively. According to the multivariate linear regression analysis, leisure time satisfaction ($\beta=0.299$, $p<0.05$) was a positive predictor of social problem-solving skills.

Conclusion: As leisure time satisfaction increases, social problem-solving skills also increase. Social service attempts to increase social problem-solving skills should be planned.

Keywords: Leisure time activities, Leisure time satisfaction, Social support, Social problem, Social problem Solving skills

GİRİŞ

Gençlik dönemi bireyin çocukluktan çıkarak yetişkinliğe adım attığı dinamik bir dönem olarak tanımlanmaktadır (Serhat Kalkınma Ajansı, 2018). Kişiliğin ve kimliğin belirginleştiği bu dönemde gençler pek çok fizyolojik, psikolojik ve sosyal değişim yaşamakta (Görgün Baran, 2013; Kurttaş, 2017) ve erişkinliğe özgü rol ve sorumluluklar kazanmaktadır (WHO, 2003). Bu rol ve sorumlulukların yanısıra gençler bu dönemde genç işsizliği, madde bağımlılığı, şiddet gibi yaşamın getirdiği birtakım sosyal sorunlar ile de mücadele etmektedir (Yılmaz ve Göktürk, 2019).

Sosyal sorun veya sosyal problem birçok bireyi etkileyen, toplum içinde insanların amaçlarına ulaşmasını zorlaştıran bir olgu olarak tanımlanmaktadır (Glicken, 2011). Sosyal sorun sadece bireyi değil, dolaylı olarak toplumu etkilemekte ve bireylerdeki etkisini ilerleyen dönemlerde de sürdürebilmektedir. Örneğin istismar mağduru bir çocuğun ilerleyen dönemde yetişkin olarak sosyal bir sorun olan aile içi şiddet mağduru veya şiddetin faili olabileceği belirtilmektedir (Glicken, 2011).

Sosyal sorun çözme süreci bilinçli, rasyonel ve çaba gerektiren amaçlı bir aktivitedir. “Bireyin günlük yaşamda karşılaştığı ve o an etkili bir tepki vermenin olanaklı olmadığı sorun durumlarında kullanılan bir başa çıkma yöntemi ve kişinin kendisinin yönlendirdiği bilişsel-davranışsal bir süreç” olarak tanımlanan sorun çözme becerisi, bireyden bireye farklılık göstermektedir (D’Zurilla, Nezu, ve Maydeu-Olivares, 2004; Eskin ve Aycan, 2009). Sosyal hizmet biliminin sıkça başvurduğu güçlendirme yaklaşımı bireyin zorluklara ve sorunlara karşı daha güçlü durması, değişim için kişisel sorumluluk almasını sağlama amacıyla bireylerin güçlü yanlarının ortaya çıkarılmasını hedeflemektedir (Erbay, 2019). Bu kapsamda bireylerin soruna bakış açısı, nasıl bir yönelim sergilediği ve sorun çözme tarzlarının bilinmesinin sosyal hizmet müdahale yaklaşımlarının planlanmasına yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Gençlik döneminde bireyler rol ve sorumluluklarını yerine getirmenin yanı sıra boş zamanlarını kendilerini geliştirme amacıyla değerlendirmektedir. Serbest zaman diğer bir adıyla boş zaman “bireyin aile, iş, toplum zorunlulukları veya çevresinden çok kendisine ayırdığı zaman” olarak tanımlanmaktadır

(Neulinger, 1981). Serbest zaman tatmini ise “bireylerin katıldıkları serbest zaman etkinliklerinden elde ettikleri pozitif doyum ve duygular” olarak ifade edilmektedir (Karlı, Polat, Yılmaz ve Koçak, 2008; Beard ve Ragheb, 1980). Serbest zaman aktivitelerinin sosyalleşme sürecinde olumlu etkisi olduğu ve gençlik döneminde daha çok sosyalleşme ve sosyal yetkinlik kazanma amacı ile gençlerin serbest zaman aktivitelerine katılım gösterdiği belirtilmektedir (Büküşoğlu ve Bayturan, 2005) ve gençlik merkezlerinin gençlere sorun çözme becerisi kazandırma noktasında önemli kuruluşlar olabileceği belirtilmektedir (Mayda, 2020; Cılgı, 2001).

Bu çalışmada da gençlik merkezi faaliyetlerine katılan 18-29 yaş bireylerin serbest zaman tatmin düzeyinin sosyal sorun çözme becerileri ile ilişkisini incelemek amaçlanmıştır. Bu araştırmanın gençlerin sosyal sorun çözme becerilerinin artırılmasına yönelik serbest zaman etkinliklerinin ve sektörler arası iş birliği ile girişimlerin planlanmasına yol gösterici olacağı, ülkemizde yer alan sınırlı çalışmalardan biri olarak konuyla ilgili literatüre katkı sağlayacağı ve sosyal hizmet disiplini yeni uygulama ve müdahale yaklaşımları geliştirme noktasında yardımcı olacağı düşünülmektedir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü (Tasarımı)

Bu araştırma tanımlayıcı tiptedir.

Araştırmanın Yapıldığı Yer

Araştırma Antalya ili Alanya Gençlik Merkezi’nde yürütülmüştür.

Araştırma Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Alanya Gençlik Merkezi faaliyetlerine katılan 18-29 yaş grubu bireyler oluşturmaktadır. Araştırmada ulaşılması gereken minimum örnek büyüklüğü G*Power 3.1.9.7 programında korelasyon analizi için %95 güç, $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyi, $d=0.30$ etki büyüklüğü ile 138 olarak hesaplanmış, araştırma kapsamında %30 yedek alınarak en az 179 kişiye ulaşmak hedeflenmiştir (Faul, Erdfelder, Buchner ve Lang, 2009; Faul, Erdfelder, Lang ve Buchner, 2007). Araştırmaya Şubat 2021-Haziran 2022 tarihleri arasında gençlik merkezi faaliyetlerine katılan, araştırmaya katılmayı kabul eden, 18-29 yaş arası gençler dahil edilmiş, ruhsal hastalık tanısı aldığı beyan eden ($n=11$) ve anketi

tamamlamayanlar (n=7) analiz aşamasında dışlanarak araştırma kapsamında 264 gence ait veriler değerlendirilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri Tanıtıcı Bilgi Formu, Serbest Zaman Tatmin Ölçeği (SZTÖ), Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (ÇBASDÖ), Sosyal Problem Çözme Envanteri-Kısa Formun (SPÇE-KF) yer aldığı anket aracılığı ile toplanmıştır. Araştırmanın verileri toplanmadan önce araştırmacı tarafından gençlere araştırmanın amacı ve kapsamı hakkında kısaca bilgi verilmiş ve araştırmaya katılmayı kabul eden gençlerden bilgilendirilmiş gönüllü olur formunu imzalamaları istenmiştir. Bilgilendirilmiş gönüllü olur formunu imzalayan katılımcılara ait veriler pandemi süreci nedeniyle maske takılarak ve sosyal mesafe kuralına uygun olarak araştırmacı tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanmıştır.

Tanıtıcı Bilgi Formu:

Araştırmacılar tarafından literatür bilgilerinden yola çıkılarak hazırlanan bu form araştırmaya katılan gençlerin cinsiyet, yaş, medeni durum, öğrenim düzeyi, babanın ve annenin öğrenim düzeyi, yaşadığı yer, birlikte yaşadığı kişi sayısı, aile tipi, gelir getiren işte çalışma, anne-babanın çalışma durumu, algılanan gelir düzeyi, tanı alınan hastalık, gençlik merkezine üyelik süresi, gençlik merkezinden faydalanma sıklığı ve gençlik merkezi faaliyetlerinden hangi tür faaliyetlere katıldığına yönelik sorulardan oluşmaktadır.

Serbest Zaman Tatmin Ölçeği:

Beard ve Ragheb (1980) tarafından geliştirilen ölçek Karlı ve Arkadaşları (2008) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek Eğitim, Fizyolojik, Estetik, Rahatlama, Sosyal ve Psikolojik olarak 6 alt ölçekten ve 39 maddeden oluşmaktadır. Beşli likert tipi derecelendirmeye sahip olan ölçekte yanıt seçenekleri Benim için hemen hemen hiç geçerli değil (1), Benim için nadiren geçerli (2), Benim için bazen geçerli (3), Benim için sıklıkla geçerli (4), Benim için hemen hemen her zaman geçerli (5) olarak sıralanmaktadır. Ölçekten alınabilecek 39-195 arasındadır (Yaman, 2016). Artan puan serbest zaman etkinliklerinden alınan doyum ve hazdaki artışı göstermektedir. Karlı ve arkadaşları (2008) tarafından ölçeğin Cronbach's Alpha katsayısı $\alpha=0.92$ olarak belirtilmiştir.

Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği:

Zimet ve arkadaşları tarafından 1988'de geliştirilen, Eker, Arkar ve Yıldız (2001) tarafından Türkçeye uyarlanan ölçek toplam 12 maddeden oluşmaktadır ve her madde "kesinlikle hayır" ile "kesinlikle evet" ifadelerine karşılık gelen 1-7 değerleri arasında derecelendirilmektedir (Zimet, Dahlem, Zimet ve Farley, 1988; Eker, Arkar ve Yıldız, 2001). Ölçek Aile, Arkadaş ve Özel insan olmak üzere 3 alt boyuttan oluşmaktadır ve alt boyutlardan alınan puanların toplanması ile toplam puan elde edilmektedir. Toplam puanın yüksek olması algılanan sosyal desteğin yüksek olduğunu ifade etmektedir. Eker ve arkadaşları (2001) tarafından ölçeğin Cronbach's Alpha katsayısı $\alpha=0.89$ olarak bildirilmiştir (Eker, Arkar ve Yıldız, 2001).

Sosyal Problem Çözme Envanteri-Kısa Form:

D'Zurilla ve arkadaşları (2004) tarafından geliştirilen envanterin Türkçe uyarlaması Çekici (2009) tarafından yapılmıştır. Ölçek her biri 5 maddeden oluşan 5 alt ölçekten ve toplamda 25 maddeden meydana gelmektedir. Ölçekte maddeler 0 (hiç uygun değil) ile 4 (tamamen uygun) arasında olmak üzere beşli likert tipinde derecelendirilmeye sahiptir. Her bir alt ölçeğe ait toplam puan elde etmek için o alt ölçeğe ait maddelerin toplanması yeterlidir. Genel toplam puanı ise $POY\ tp + RPC\ tp + (20-POSY\ tp) + (20-DDT\ tp) + (20-KT\ tp)$ formülü ile hesaplanmaktadır. Ölçekten alınabilecek puan 0-100 arasındadır. Yüksek puanlar problem çözme yeteneğinin daha iyi olduğunu göstermektedir (POY tp: Probleme Olumlu Yönelim Toplam Puanı, RPC tp: Rasyonel Problem Çözme Toplam Puanı, POSY tp: Probleme Olumsuz Yönelim Toplam Puanı, DDT tp: Dikkatsiz/Dürtüsel Tarz Toplam Puanı, KT tp: Kaçman Tarz Toplam Puanı) (Çekici, 2009).

Verilerin Değerlendirilmesi

Veriler SPSS 22.0 paket programında değerlendirilmiş, veri analizinde sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, sosyo-demografik ve gençlik merkezi faaliyetlerinden yararlanma durumuna ilişkin özelliklerin kategorileri arasında sosyal sorun çözme becerileri puan ortalamalarının karşılaştırılmasında verilerin dağılımına uygun olarak parametrik testlerden Students t testi, tek yönlü Varyans analizi (ANOVA), nonparametrik testlerden Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır. Serbest zaman tatmini ve algılanan

sosyal destek düzeyinin sosyal sorun çözme becerileri ile ilişkisinin değerlendirilmesinde Pearson Korelasyon analizi kullanılmıştır. Verilerin normal dağılıma uygunluğu basıklık ve çarpıklık katsayıları ile değerlendirilmiş ve $[(-1) - (+1)]$ aralığında basıklık ve çarpıklık katsayılarına sahip verilerin normal dağılıma uyduğu kabul edilmiştir. Serbest zaman tatmininin sosyal sorun çözme becerilerinin bir öngördürücüsü olup olmadığı enter yönteminin kullanıldığı basit ve çok değişkenli doğrusal regresyon analizi ile değerlendirilmiştir. Oluşturulan regresyon modellerinden model 1'e sosyal sorun çözme becerileri bağımlı, serbest zaman tatmini bağımsız değişken olarak, model 2'ye ise sosyal sorun çözme becerileri bağımlı, serbest zaman tatmini ve tek değişkenli analizlerde sosyal sorun çözme becerileri istatistiksel olarak anlamlı ilişkisi bulunan gelir getiren işte çalışma, gençlik merkezinde eğitim aktivitelerine ve spor etkinliklerine katılma durumu ve algılanan sosyal destek düzeyi bağımsız değişken olarak alınmıştır. Modellerin açıklayıcılığı $Adj.R^2$ ile, multicollinearity ve otokorelasyon The Variance Inflation Factor (VIF) ve Durbin Watson (DW) testi ile değerlendirilmiştir. İstatistiksel testlerin anlamlılık düzeyi olarak $p < 0.05$ değeri kabul edilmiştir.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın yürütülebilmesi için Bandırma Onyedü Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu'ndan onay (14.02.2021/2021-7) ve Gençlik ve Spor Bakanlığı'ndan (28.04.2021-11178) resmi izin alınmıştır.

BULGULAR

Araştırma grubunun %50.4'ü erkektir, yaş ortalaması 20.53 ± 2.15 yıldır, %83.3'ünü 18-22 yaş arası gençler oluşturmaktadır. Katılımcıların %98.5'i bekadır, %86.7'si üniversite ve üzeri eğitim düzeyine sahiptir. Katılımcıların ebeveynin öğrenim durumuna bakıldığında anne ve babası ilkököl mezunu olanların oranı sırasıyla %31.2 ve %45.5'tir. Katılımcıların %31.1'i yurttan kaldığını, yalnız yaşamayan katılımcıların %42.4'ü 2 veya 3 kişi ile birlikte yaşadığını ifade etmiştir. Çekirdek aile yapısına sahip olduğunu belirten gençlerin oranı %87.5'tir. Gençlerin %6.1'i gelir getiren bir işte çalıştığını, %61.0'ı ise sadece babasının gelir getiren bir işte çalıştığını beyan etmiştir. Gelir düzeyini orta olarak algılayan gençlerin oranı %61.4'tür.

Katılımcıların %92'sinin tanı aldığı herhangi bir hastalığı bulunmamaktadır. Katılımcıların gençlik merkezine üyelik süresi ortalama 13.74 ± 20.54 aydır ve %62.9'u 1-6 aydır, %47.3'ü haftada 1-2 kez gençlik merkezi faaliyetlerinden yararlandığını belirtmiştir. Gençlik merkezi faaliyetleri içerisinde gençler en çok eğitim faaliyetlerine (%82.6) ve spor etkinliklerine (%36.4) katıldığını belirtmiştir (Tablo 1). Annelerin %43'ünün üç ve üzeri gebeliği olduğu, %80'inin gebeliğinin planlı olduğu, %43'ünün gebelikleri arasındaki sürenin 2 yıldan fazla olduğu ve %33.9'unun tekrar gebe kalmayı düşündüğü saptanmıştır. Annelerin %45.5'inin bebeğinin 1-3 aylık olduğu ve %97.6'nın doğumdan 41 gün ve sonra ilk cinsel birliktelik yaşadığı belirlenmiştir (Tablo1).

Tablo 1. Gençlerin Sosyo-Demografik ve Gençlik Merkezi Faaliyetlerinden Yararlanma Durumuna İlişkin Özellikleri

Özellikler	Sayı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	131	49.6
Erkek	133	50.4
Yaş (Ort ± Ss:20.53 ± 2.15)		
18-22	220	83.3
23>	44	16.7
Medeni durum		
Evli	4	1.5
Bekar	260	98.5
Öğrenim düzeyi		
Lise	43	16.3
Üniversite ve üzeri	221	83.7
Babanın öğrenim düzeyi		
İlkokul	82	31.2
Ortaokul	80	30.4
Lise	56	21.3
Üniversite ve üzeri	45	17.1
Annenin öğrenim düzeyi		
İlkokul	120	45.5
Ortaokul	66	25.0
Lise	47	17.8
Üniversite ve üzeri	31	11.7
Yaşadığı yer		
Evde tek başına yaşıyor	16	6.1
Evde ailesi ile yaşıyor	95	36.0
Evde akrabalarıyla yaşıyor	4	1.5
Evde arkadaşlarıyla yaşıyor	45	17.0
Yurttan kalıyor	82	31.1
Diğer	22	8.3
Birlikte yaşadığı kişi sayısı		
1	50	18.9
2-3	112	42.4

≥4	81	30.7
Aile tipi		
Çekirdek aile	231	87.5
Geniş aile	17	6.4
Parçalanmış aile	16	6.1
Gelir getiren işte çalışma		
Evet	16	6.1
Hayır	248	93.9
Anne-babanın çalışma durumu		
Her ikisi de çalışıyor	50	18.9
Sadece baba çalışıyor	161	61.0
Sadece anne çalışıyor	15	5.7
Her ikisi de çalışmıyor	38	14.4
Algılanan gelir düzeyi		
İyi	36	13.6
Orta	162	61.4
Kötü	66	25.0
Tanı alınan hastalık*		
Yok	243	92.0
Kalp damar hastalığı	7	2.7
Kolestrol yüksekliği	1	0.4
Şeker hastalığı	1	0.4
Astım/KOAH	5	1.9
Obezite	2	0.8
Diğer hastalıklar	9	3.4
Gençlik merkezine üyelik süresi (Ort ± SS:13.74 ± 20.54 ay)		
1-6 ay	166	62.9
7-18 ay	33	12.5
19 ay ve üzeri	65	24.6
Gençlik merkezinden faydalanma sıklığı (Ort ± SS:2.90 ± 1.66)		
1-2 kez/Haftada	125	47.3
3-4 kez/Haftada	90	34.1
≥5/Haftada	49	18.6
Katıldığı aktivite türü*		
Eğitim	218	82.6
Gezi	33	12.5
Kamp	16	6.1
Spor etkinlikleri	96	36.4
Kültürel etkinlikler	30	11.4
Kişisel gelişim kursları	37	14
Danışmanlık hizmeti	17	6.4
Toplumsal projeler	23	8.7
Diğer hizmetler	49	18.6

Ort ± SS: Ortalama ± Standart Sapma. *Birden çok seçenek işaretlenmiştir. KOAH: Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı. Diğer hizmetler: Kütüphane, müzik salonu, resim atölyeleri, toplantı ve bilgisayar odaları vb. hizmetlerdir.

Araştırma grubunun Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği, Serbest Zaman Tatmin Ölçeği ve Sosyal Problem Çözme Envanteri puan

ortalama sırasıyla 58.82 ± 15.75 , 3.71 ± 0.69 ve 60.59 ± 13.56 'dır (Tablo 2).

Tablo 2. Gençlerin Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği, Serbest Zaman Tatmin Ölçeği ve Sosyal Problem Çözme Envanteri Puan Ortalamaları

Ölçekler	Ort ± SS	Min-Mak	Aralık
Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği	58.82 ± 15.75	12-84	12-84
Serbest Zaman Tatmin Ölçeği	3.71 ± 0.69	1-5	1-5
Sosyal Problem Çözme Envanteri	60.59 ± 13.56	17-92	0-100

Ort ± SS: Ortalama ± Standart Sapma. Min: minimum, Mak: Maksimum.

Cinsiyet, yaş, medeni durum, öğrenim düzeyi, anne-babanın öğrenim düzeyi, yaşadığı yer, birlikte yaşanan kişi sayısı, aile tipi, anne ve babanın çalışma durumu, algılanan gelir düzeyi, tanı alınan hastalık, gençlik merkezine üyelik süresi ve gençlik merkezinden faydalanma sıklığı değişkenlerinin kategorileri arasında Sosyal Problem Çözme Envanteri puan ortalaması açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır. Gelir getiren bir işte çalıştığını belirten gençlerin çalışmayanlara göre, gençlik merkezinde katılan aktivite türleri arasından eğitim faaliyetlerine katılanlarda katılmayanlara göre Sosyal Problem Çözme Envanteri puan ortalaması istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksektir ($p < 0.05$, Tablo 3).

Serbest zaman tatmini ile sosyal sorun çözme becerileri arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü zayıf, algılanan sosyal destek ile sosyal sorun çözme becerileri arasında ise istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü çok zayıf ilişki bulunmaktadır ($p < 0.05$, Tablo 4).

Basit doğrusal regresyon analizinin uygulandığı model 1'de serbest zaman tatmininin sosyal sorun çözme becerilerindeki varyansın yaklaşık %13'ünü açıkladığı ve sosyal sorun çözme becerilerinin pozitif bir öngördürücüsü ($\beta = 0.367$, $p < 0.05$) olduğu saptanmıştır. Serbest zaman

tatmini ile yaş, medeni durum, gelir getiren işte çalışma, gençlik merkezinde eğitim aktivitelerine ve spor etkinliklerine katılma durumu değişkenlerinin dahil edildiği çok değişkenli doğrusal regresyon analizinde (model 2) ise

değişkenlerin sosyal sorun çözme becerilerindeki varyansın yaklaşık %15'ini açıkladığı ve serbest zaman tatmininin sosyal sorun çözme becerilerinin pozitif bir öngördürücüsü ($\beta=0.299$, $p<0.05$) olduğu belirlenmiştir (Tablo 5).

Tablo 3. Gençlerin Sosyo-Demografik ve Gençlik Merkezinden Faydalanma Durumuna İlişkin Özelliklerine Göre Sosyal Problem Çözme Envanteri Puan Ortalamaları

Özellikler	Sayı (n)	Ort ± SS	Test değeri	p	
Cinsiyet ¹	Kadın	131	60.35 ± 14.01	-0.280	0.780
	Erkek	133	60.82 ± 13.14		
Yaş ¹	18-22	220	60.03 ± 13.36	-1.499	0.135
	>23	44	63.38 ± 14.33		
Medeni durum ²	Evli	4	52.50 ± 6.24	-1.459	0.145
	Bekar	260	60.71 ± 13.61		
Öğrenim düzeyi ¹	Lise	43	58.20 ± 13.30	-1.262	0.208
	Üniversite ve üzeri	221	61.05 ± 13.59		
Babanın öğrenim düzeyi ³	Ortaokul ve altı	162	60.56 ± 13.25	-0.073	0.942
	Lise ve üzeri	101	60.69 ± 14.16		
Annenin öğrenim düzeyi ³	Ortaokul ve altı	186	60.72 ± 12.75	0.242	0.809
	Lise ve üzeri	78	60.28 ± 15.39		
Yaşadığı yer ⁴	Evde tek başına	16	63.43 ± 17.80	2.379	0.666
	Evde aile ve akraba ile	99	60.55 ± 13.18		
	Evde arkadaşlar ile	45	61.86 ± 13.57		
	Yurtta	82	60.12 ± 13.01		
	Diğer	22	57.86 ± 14.45		
Birlikte yaşadığı kişi sayısı ³	1	50	59.84 ± 14.31	0.352	0.703
	2-3	112	61.40 ± 13.76		
	≥4	81	60.06 ± 11.82		
Aile Tipi ⁴	Çekirdek aile	231	60.66 ± 13.71	1.061	0.588
	Geniş aile	17	58.70 ± 10.40		
	Parçalanmış aile	16	61.62 ± 14.88		
Gelir getiren işte çalışma ²	Evet	16	68.68 ± 9.25	-2.497	0.013*
	Hayır	248	60.07 ± 13.64		
Anne-babanın çalışma durumu ⁴	Her ikisi de çalışıyor	50	60.86 ± 14.59	0.220	0.974
	Sadece baba çalışıyor	161	60.72 ± 13.10		
	Sadece anne çalışıyor	15	60.20 ± 13.06		
	Her ikisi de çalışmıyor	38	59.86 ± 14.76		
Algılanan gelir düzeyi ³	İyi	36	60.97 ± 13.22	0.020	0.980
	Orta	162	60.48 ± 12.72		
	Kötü	66	60.66 ± 15.78		
Tanı alınan hastalık ²	Yok	243	60.86 ± 13.28	-0.797	0.425
	Var	21	57.52 ± 16.53		
Gençlik merkezine üyelik süresi ³	1-6 ay	166	61.22 ± 13.56	0.593	0.554
	7-18 ay	33	58.63 ± 12.01		
	19 ay ve üzeri	65	59.96 ± 14.36		
Gençlik merkezinden faydalanma sıklığı ³	1-2 kez/Haftada	125	60.23 ± 13.71	0.176	0.838
	3-4 kez/Haftada	90	60.55 ± 12.89		
	≥5/Haftada	49	61.59 ± 14.58		

Tablo 3. Devamı

Özellikler		Sayı (n)	Ort ± SS	Test değeri	p
Katıldığı aktivite türü					
Eğitim¹	Evet	218	61.50 ± 13.37	2.394	0.017*
	Hayır	46	56.28 ± 13.76		
Gezi¹	Evet	33	59.78 ± 14.29	-0.365	0.716
	Hayır	231	60.71 ± 13.48		
Kamp²	Evet	16	57.06 ± 16.06	-1.201	0.230
	Hayır	248	60.82 ± 13.39		
Spor etkinlikleri¹	Evet	96	62.73 ± 13.11	1.953	0.052
	Hayır	168	59.36 ± 13.70		
Kültürel etkinlikler¹	Evet	30	59.23 ± 16.96	0.542	0.932
	Hayır	234	60.76 ± 13.09		
Kişisel gelişim kursları¹	Evet	37	60.81 ± 12.65	0.104	0.917
	Hayır	227	60.55 ± 13.73		
Danışmanlık hizmeti²	Evet	17	58.41 ± 12.70	0.662	0.773
	Hayır	247	60.74 ± 13.63		
Toplumsal projeler²	Evet	23	58.39 ± 12.86	-0.778	0.437
	Hayır	241	60.80 ± 13.63		
Diğer hizmetler¹	Evet	49	58.71 ± 13.66	-1.076	0.283
	Hayır	215	61.02 ± 13.53		

Ort ± SS: Ortalama ± Standart Sapma. Student-t testi¹, Mann-whitney U testi², ANOVA³, Kruskal-Wallis H testi⁴. Diğer: Apart, otel, pansiyon vb. Diğer hizmetler: Kütüphane, müzik salonu, resim atölyeleri, toplantı ve bilgisayar odaları vb. hizmetlerdir. p<0.05

Tablo 4. Serbest Zaman Tatmini ve Algılanan Sosyal Destek Düzeyinin Sosyal Sorun Çözme Becerileri ile İlişkisi

Değişkenler	Sosyal sorun çözme becerileri	
	r	p*
Serbest zaman tatmini	0.367	0.000
Algılanan sosyal destek düzeyi	0.178	0.004

*Pearson korelasyon analizi.

Tablo 5. Basit ve Çoklu Doğrusal Regresyon Analizine Göre Serbest Zaman Tatmininin Sosyal Sorun Çözme Becerileri İle İlişkisi

Değişkenler	B(%95GA)	SE	β	p
Model 1				
Serbest zaman tatmini	7.172 (4.963; 9.380)	1.122	0.367	<0.001
Model 2				
Serbest zaman tatmini	5.836 (3.489; 8.194)	1.192	0.299	<0.001
Gelir getiren işte çalışma (Evet)	4.817 (-1.690; 11.324)	3.304	0.085	0.146
Eğitim (Evet)	3.243 (-0.817; 7.304)	2.062	0.091	0.117
Spor etkinlikleri (Evet)	2.371 (-0.894; 5.637)	1.658	0.084	0.154
Algılanan sosyal destek düzeyi	0.100 (-0.001; 0.201)	0.051	0.116	0.052

Model 1.Adj.R²: 0.132, F:40.875, p<0.001. Model 2. Adj.R²: 0.151, F:10.329, p<0.001.

TARTIŞMA

Sosyal sorun çözme becerisi bireysel, kişilerarası, çevresel veya toplumsal sorunların çözümü konusunda bireye yardımcı olan bir beceridir ve sosyal sorun çözme becerisinin bireylere problemleri olaylarla baş etme stratejisi ve optimistik (iyimser) bakış açısı kazandığı belirtilmektedir (Dursun ve Özkan, 2020; Arslan, 2009; D'Zurilla ve ark., 2004). Bu çalışmada gençlerin Sosyal Problem Çözme Envanteri puan ortalamasının 60.59 ± 13.56 olduğu, serbest zaman tatmininin sosyal sorun çözme becerilerinin pozitif bir ön gördürücüsü olduğu saptanmıştır. Literatürde gençlerde sosyal sorun çözme becerisinin değerlendirildiği çalışmalara rastlamak mümkündür. Yiğit ve arkadaşları (2016) tarafından 2013-2014 yılları arasında tıp fakültesi öğrencileri ile yapılan çalışmada sosyal sorun çözme becerisi puan ortalaması 62.18 ± 11.50 (Yiğit, Özcan ve Seydaoğlu, 2016), Eşiğül (2013) tarafından 2011-2012 yılı itibariyle Adana Çukurova üniversitesine kayıtlı lisans öğrencileri ile yapılan çalışmada 65.82 ± 13.93 (Eşiğül, 2013), Sucu (2020) tarafından 2018-2019 öğretim yılında Erciyes üniversitesi öğrencileri ile yapılan bir başka çalışmada ise 63.21 ± 12.13 olarak bildirilmiştir. Bu çalışmada elde edilen ortalamanın Yiğit ve arkadaşları (2016), Eşiğül (2013) ve Sucu (2020) tarafından yürütülen çalışmada elde edilen değerden bir miktar düşük olduğu söylenebilir. Bu farklılık araştırmamızın verilerinin COVID-19 pandemi sürecinde toplanmasından, araştırmalarda kullanılan ölçüm araçlarının farklılığından veya sözü geçen araştırmalara kıyasla bu araştırmanın daha genç bir popülasyonda yürütülmüş olmasından kaynaklanıyor olabilir. Nitekim D'zurilla ve arkadaşlarının (1998) yapmış olduğu çalışmada çocukluktan itibaren orta yaşlara kadar sorun çözme becerisinin yükseldiği belirtilmektedir (D'Zurilla, Maydeu-Olivares ve Kant, 1998).

Serbest zaman tatmini serbest zaman etkinliklerine katılan bireyin beklentilerini karşılayıp karşılamadığı ve bu etkinliklere katılmaktan mutlu olup olmadığı konusundaki duygularının tanımlanmasında kullanılmaktadır (Büküşoğlu ve Bayturan, 2005; Karlı ve ark., 2008). Bu amaç doğrultusunda sosyal sorun çözme becerilerini açıklamak oluşturulan regresyon modellerinde gelir getiren bir işte çalışma, gençlik merkezinde eğitim ve spor faaliyetlerine katılma ve algılanan sosyal destek düzeyinin istatistiksel olarak anlamlı ön

gördürücüler olmadığı; buna karşın serbest zaman tatminindeki bir birimlik artışın sosyal sorun çözme becerilerini yaklaşık 6 ile 7 puan arttığı ve serbest zaman tatmininin sosyal sorun çözme becerilerinin pozitif bir ön gördürücüsü olduğu belirlenmiştir.

Literatürde serbest zaman tatmini ile sosyal sorun çözme becerilerini değerlendiren çok sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır (Karabulut ve Pulur, 2011; Cılga, 2001; Erdemli ve Yaşartürk, 2020). Son yıllarda Erdemli ve Yaşartürk (2020) tarafından yürütülen çalışmada serbest zaman tatmininin sosyal sorun çözme becerileriyle istatistiksel olarak anlamlı ilişkisinin olmadığı bildirilmiştir (Erdemli ve Yaşartürk, 2020). Sözü geçen araştırmada serbest zaman tatmininin farklı bir ölçüm aracılığı ile değerlendirilmiş olması veya araştırmanın beden eğitimi ve spor bölümünde lisans öğrenimini sürdüren öğrencilerle yürütülmüş olması bulgular arasındaki farklılığın nedeni olabilir. Nitekim bu çalışmada da eğitim, spor gibi faaliyetlere katılan gençlerin sosyal sorun çözme becerileri puanlarının yüksek olduğu saptanmıştır.

Serbest zaman etkinlikleri bireyin kendini ifade edebilme, bir gruba ait hissetme, duyarlılık gibi önemli ihtiyaçlarını tatmin etmekte ve sosyalleşme, sosyal çevre oluşturma ve psikolojik iyilik halini etkilemektedir (Karlı ve ark., 2008). Ayrıca serbest zaman tatmini yüksek olan bireylerde yaşam doyumu ve mutluluk seviyesi de yükselmektedir (Dikici, 2020). Öte yandan serbest zaman tatminindeki artış bireylerin stres düzeyinde düşüşle de ilişkilidir (Misra ve Mckean, 2000; Lloyd, King, Lampe ve McDougall, 2001) ve yapılan çalışmalarda stresli ve psikolojik olarak iyilik halinde olmayan bireylerin sosyal sorun çözme becerisinin de düşük olduğu belirtilmiştir (Eşiğül, 2013). Bu çalışmada da serbest zaman etkinliklerine katılımı elde edilen serbest zaman tatmininin sosyal sorun çözme becerilerindeki artışla ilişkili bulunması gençlik merkezinde serbest zaman etkinliklerine katılan gençlerde stres ve kaygı düzeyinin azalmış olmasıyla açıklanabilir. Ek olarak gençlik merkezinde aktivitelere katılımı gençler sosyal çevre oluşturarak sosyalleşmesi ve bu sayede serbest zaman tatmininin yükselmesi de bu sonucu açıklıyor olabilir. Nitekim Erdemli ve Yaşartürk (2020) tarafından yürütülen çalışmada da serbest zaman tatmin düzeyinin yüksek olması ile bireylerin pozitif sorun yönelimine ilerleyeceği bildirilmektedir (Erdemli ve

Yaşartürk, 2020). Sonuç olarak bu araştırmada elde edilen bulgu literatürü destekler niteliktedir.

Araştırmanın Kısıtlılıkları

Araştırmanın görece küçük bir grupta, tek merkezde ve 18-29 yaş gençlerde yürütülmüş olması sebebiyle sonuçlarının kendi evrenine genellenebilir olması ve verilerin kişisel beyana dayalı olarak sorgulanması en önemli kısıtlılıklarındandır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada gençlerin sosyal sorun çözme becerilerinin orta düzeyde olduğu, serbest zaman tatmininin sosyal sorun çözme becerilerinin bir öngördürücüsü olarak sosyal sorun çözme becerilerine pozitif katkı sağladığı belirlenmiştir. Bu doğrultuda gençlerin serbest zaman tatminini arttırmaya yönelik olarak gençlik merkezi faaliyetlerinin çekici hale getirilerek ve daha fazla gence ulaşması konusunda çalışmaların yapılması, gençlik merkezlerine sosyal hizmet uzmanı istihdamının sağlanması, gençlik merkezinden yararlanan gençlerin sosyal sorun çözme becerilerinin belirli aralıklarla değerlendirilmesi ve sosyal sorun çözme becerilerinin arttırılmasına yönelik olarak güçlendirme, ekolojik, sistem yaklaşımı vb. sosyal hizmet girişimlerinin planlanması önerilebilir. Ek olarak gençlik merkezlerinde sosyal sorun çözme becerisini geliştirecek yaratıcı drama vb. eğitim faaliyetlerinin yürütülmesi, Gençlik ve Spor Bakanlığı dışındaki kurum ve kuruluşlara bağlı gençlik merkezlerinde de benzer çalışmaların yapılması ve gençlere yönelik politika geliştirme ve uygulama noktasında tüm yaş gruplarındaki gençleri kapsayan, toplum tabanlı, geniş katılımlı çalışmaların planlanması önerilebilir.

Araştırmanın Etik Yönü / Ethics Committee Approval

Araştırma için Bandırma Onyedü Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu'ndan etik onayı alınmıştır (Tarih: 14.02.2021 ve Sayı No: 2021-7)

Yazar Katkısı / Author Contributions

Fikir/Kavram: T.A., K.T.S.; Tasarım: T.A.; Denetleme/Danışmanlık: K.T.S.; Analiz ve/veya Yorum: T.A., K.T.S.; Kaynak Taraması: T.A.; Makalenin Yazımı: T.A.; Eleştirel İnceleme: K.T.S.

Hakem Değerlendirmesi / Peer-review

Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması / Conflict of Interest

Yazarlar araştırmanın yürütülmesinde herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir.

Finansal Destek / Financial Disclosure

Yazarlar araştırmanın yürütülmesi sürecinde bir finansal destek almadığını beyan etmiştir.

KAYNAKLAR

- Arslan, Y. (2009). *Lise öğrencilerinin algıladıkları sosyal destek ile sosyal problem çözme arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Anabilim Dalı, Konya.
- Beard, J. G., Ragheb, M.G. (1980). Measuring leisure satisfaction. *Journal of Leisure Research*, 12(1), 20-33. doi: 10.1080/00222216.1980.11969416.
- Büküşoğlu, N., Bayturan, A. F. (2005). Serbest zaman etkinliklerinin gençlerin psiko-sosyal durumlarına ilişkin algısı üzerindeki rolü. *Ege Tıp Dergisi*, 44(3), 173-174.
- Cılgı, İ. (2001). Gençlerin gelişiminde ve madde kullanımlarını önlemede gençlik merkezlerinin rolü. *Aile ve Toplum*, 4(4), 1-6.
- Çekici, F. (2009). *Problem çözme terapisine dayalı beceri geliştirme grubunun üniversite öğrencilerinin sosyal problem çözme becerileri, öfkeyle ilişkili davranış ve düşünceler ile sürekli kaygı düzeylerine etkisi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Adana.
- Dikici, İ. (2020). *Serbest zamanlarını gençlik merkezlerinde değerlendiren üniversite öğrencilerinin serbest zaman doyum, yaşam doyum ve mutluluk düzeylerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rekreasyon Anabilim Dalı, Muğla.
- Dursun, A., Özkan, M. S. (2020). Ergenlerin yaşadıkları yer ve cinsiyet açısından sosyal destek ile problem çözme becerileri. *Türkiye Bütüncül Psikoterapi Dergisi*, 3(6), 18-32.
- D'Zurilla, T. J., Maydeu-Olivares, A., & Kant, G. L. (1998). Age and Gender Differences in Social Problem-Solving Ability. *Personality and Individual Differences*, 25(2), 241-252.
- D'Zurilla, T. J., Nezu, A. M., Maydeu-Olivares, A. (2004). Social problem solving: theory and assessment. T. J. D'Zurilla, A. M. Nezu, A. Maydeu-Olivares, E. C. Chang, T. J. D'Zurilla, L. J. Sanna (Eds.) in *Social Problem Solving* (s.

- 9-28). Washington DC, A.B.D: American Psychological Association.
- Eker, D., Arkar, H., Yaldız, H. (2001). Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği'nin gözden geçirilmiş formunun faktör yapısı, geçerlik ve güvenilirliği. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 12(1), 17-25.
- Erbay, E. (2019). Güç ve güçlendirme kavramları bağlamında sosyal hizmet. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 19(42), 41-64. doi: 10.21560/spcd.vi.546674
- Erdemli, E., Yaşartürk, F. (2020). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin serbest zaman doyum düzeyi ve problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(3), 1871-1882. doi: 10.33206/mjss.605808
- Eskin, M., Aycan, Z. (2009). Gözden Geçirilmiş Sosyal Sorun Çözme Envanteri'nin Türkçe'ye (Tr-SSÇE-G) uyarlanması güvenilirlik ve geçerlik analizi. *Türk Psikoloji Yazıları*, 12(23), 1-10.
- Eşigül, E. (2013). *Üniversite öğrencilerinin algıladıkları stres ile psikolojik iyi olma arasındaki ilişkide sosyal problem çözmenin aracı ve düzenleyici rolünün incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Adana.
- Faul, F., Erdfelder, E., Buchner, A., Lang, A.-G. (2009). Statistical power analyses using G*Power 3.1: tests for correlation and regression analyses. *Behavior Research Methods*, 41(4), 1149-1160.
- Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A.-G., Buchner, A. (2007). G*Power 3: a flexible statistical power analysis program for the social, behavioral, and biomedical sciences. *Behavior Research Methods*, 39(2), 175-191. doi: 10.3758/bf03193146
- Glicklen, M. D. (2011). *Social work in the 21st century : an introduction to social welfare, social issues, and the profession* (2. Edition b.). Thousand Oaks, California, ABD: SAGE.
- Görgün Baran, A. (2013). Genç ve gençlik: sosyolojik bakış. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 6-25.
- Karabulut, E. O., Pular, A. (2011). Gençlik merkezine üye temsilcilerinin problem çözme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından karşılaştırılması. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(2), 71-80. doi: 10.1501/Sporm_0000000202
- Karlı, Ü., Polat, E., Yılmaz, B., Koçak, S. (2008). Serbest Zaman Tatmin Ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Hacettepe Journal of Sport Sciences*, 19(2), 80-91.
- Kurdaş, E. M. (2017). Toplumsal değişme bağlamında gençlik sorunları. *Turkish Studies*, 12(25), 513-534. doi: 10.7827/TurkishStudies.12412.
- Lloyd, C., King, R., Lampe, J., Mcdougall, S. (2001). The leisure satisfaction of people with psychiatric disabilities. *Psychiatric Rehabilitation Journal*, 25(2), 107-113.
- Mayda, F. A. (2020). Jane Addams'ın unutulmuş mirasını hatırlamak: sosyal hizmet uygulaması bağlamında sporun gücü ve potansiyeli üzerine bir değerlendirme. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 31(3), 1278-1306. doi: 10.33417/tsh.653350
- Misra, R., Mckean, M. (2000). College students'academic stress and its relation to their anxiety, time management, and leisure satisfaction. *American Journal of Health Studies*, 16(1), 41-51.
- Neulinger, J. (1981). *To leisure : an introduction*. Massachusetts, A.B.D: Allyn and Bacon.
- Sucu, B. T. (2020). *Üniversite öğrencilerinin sosyal problem çözme becerilerinin algılanan anne-baba tutumu ve bilişsel esneklik düzeyleri açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programı, İstanbul.
- T.C. Serhat Kalkınma Ajansı (SERKA). (2018). *TRA2 bölgesi gençlik araştırması*, Kars. <https://www.serka.gov.tr/dokumanflipbook/tra2-bolgesi-genclik-arastirmasi/263>
- World Health Organization (WHO). (2003, 02 03). *Promoting The health of young people in custody*. Erişim Tarihi: 22.10.2020, <https://apps.who.int/iris/handle/10665/107532>
- Yılmaz, M., Göktürk, İ. (2019). *Sosyal problemler ve sosyal risk analizi Kahramanmaraş kentsel alanı araştırması*. Ankara: Iksad Publications.
- Yiğit, E., Özcan, S., Seydaoğlu, G. (2016). Social problem solving and coping skills of medical students. *Cukurova Medical Journal*, 41(4), 721-731. doi: 10.17826/cutf.254231
- Zimet, G. D., Dahlem, N. W., Zimet, S. G., Farley, G. K. (1988). The multidimensional scale of Perceived Social Support. *Journal of Personality Assessment*, 52(1), 30-41.